

Sverige gammal stornation inom verktyg – var står vi idag?

- Hög kompetens inom formande verktyg har varit – och är – grundläggande för Sveriges styrka som industrination
- Lejonparten av Sveriges behov av verktyg importeras idag
- Grunden till importen har varit kapacitet, är nu även pris, riskerar att bli kompetens – vilket riskerar att leda till snabb urholkning av produktionskunnandet
- Vårt mål är att utveckla och sprida verktygskompetensen i landet för att stärka både svensk verktygsbransch och tillverkningsindustri

Nätverket i FoU-projektet

Totalansvar för Verktygsfunktionen

Totalansvar för verktygskostnad och funktion

I projektet **Totalansvar för verktygsfunktionen*** är ett delresultat en beräkningsmodell för **Totalt verktygspris** inklusive underhåll av klippstansar, främst för pressverktyg i steg- och bandpressar

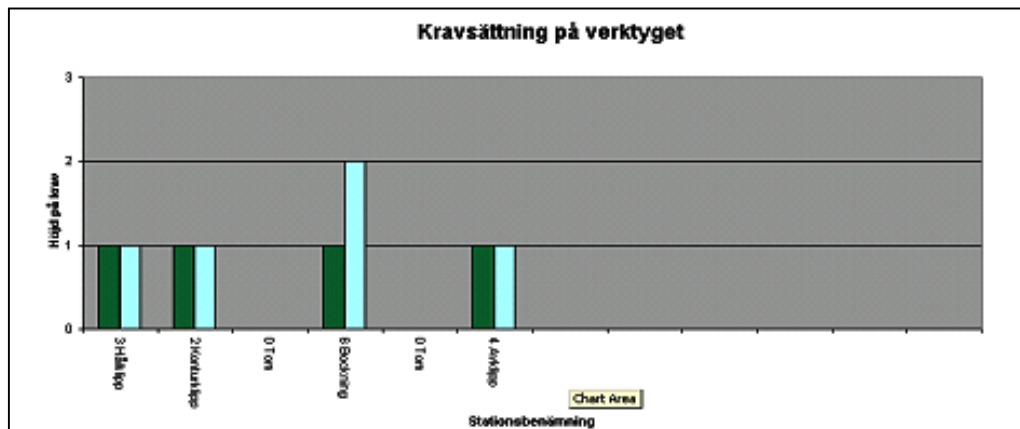

* FoU-projekt finansierat av VINNOVA, leds av Swerea IVF i samarbete med flera företag och FoU-aktörer

Läs mer om Svenska verktygsprojekt på www.verktygsframtagning.se, FoU-projekt

Kostnadsmodell för pressverktyg

Med modellen kan man snabbt beräkna hur en ökning av toleranskrav, plåthållfasthet och formningskomplexitet ökar verktygspriset. Modellen som finns i dag fungerar som budgetkalkyl och diskussionsunderlag vid verktygsofferter och har som syfte att ge köpare och säljare en gemensam bild av vad som driver verktygskostnaden.

Kostnadsmodellen är en del av kompetensplattformen **Verktøgsframtagning**

Gå in på www.verktygsframtagning.se

Där finns metoder, hjälpmedel och kompetens för effektiv verktygsframtagning, t ex:

Checklista: En samlad bild av aktiviteter som kan förekomma i ett verktygsprojekt. Här visas kritiska aktiviteter vid framtagning av pressverktyg, med länkar till **Hjälpmedel** och **Kompetenser** som kan behövas under olika faser av verktygsframtagningen.

Styrgruppen för Verktøgsframtagning består av representanter från:
Fordonskomponentgruppen, Saab, SSAB
Tunnplåt, Uddeholm Tooling, Volvo Cars,
Swerea IVF, IUC i Olofström

Kontaktperson och projektledare:

Boel Wadman, **Swerea IVF**, 031-706 61 80

Vad kan vi tillsammans utveckla med svenska underleverantörer?

- 1) Erbjuder gemensamma redskap och lätt tillgängliga tekniknyheter på den svenska kompetensplattform Verktögsframtagning med syftet att
- 2) I projektet Totalansvar stötta företag som vill öka erfarenhetsutbytet med sina verktygskonstruktörer
- 3) Informera kundgrupper (fordonsföretag, systemleverantörer m fl) om de nya möjligheterna till och fördelarna med att värdera verktygets totala kostnad kopplat till konstruktion, produktion och funktion

Svensk databas för pressverktyg

- I anslutning till kostnadsmodellen skapas en databas för val av verktygsmaterial vid plåtformning och klippning, ett resultat från omfattande slitageprovningar inom det pågående MERA-projektet *Kostnads- och ledtidsbesparande verktygstillverkning för fordonsindustrin**
- Sökfunktionen för verktygsmaterial är baserad på olika fall (Case Based Reasoning) där resultatet av sökningen är den verktygslösning som bäst liknar den du sökte (se exempel på nästa sida)
- **Vill du prova sökfunktionen?** Ansök om kostnadsfritt medlemskap i Verktögsframtagning så får du lösenord till Materialval. Kontakta Boel Wadman, Swerea IVF.

*se www.verktygsframtagning.se

Verktøysval

Mer detaljer finns under [hjälp](#).

Fyll i bara det du vet
eller det du vill ha!

Plåtmaterial	
Typ av material	?
Materialbeteckning	Dogal 600 DP
Ytbeläggning	Obelagt
Plåttjocklek t [mm]	?
Sträckgräns $R_{p0,2}$ [MPa]	?
Brottgräns R_m [MPa]	?
Förlängningsvärde A_{80} [%]	?

Process
(Bocka för alla aktuella!)
☐ Formning
☐ Klippning
☐ Flänsning

Produkt	
Volym [st/år]	?
Uppskattad livstid [år]	1
Min. radie r/t [mm/mm]	?
Dragdjup [mm]	?

Verktøy	
Relativ kostnad	?
Material	? ☒ Smitt ☐ Gjutet
Totalvikt [kg]	?
Härdning	?
Ytbehandling	?
Klippspalt [%]	?

Visa 9 fall av 444 i databasen

Visa mer

inkludera	Fallnummer	% träff	Plåttyp	Materialbeteckning	Beläggning	Matrismaterial	Materialtyp matris	Härdgörning matris	Nitrering matris	Ytbehandling matris	Process
☒	1446 *	29	HSS	?	Obelagt	Sleipner	Smitt	Genomhärdning	Nej	Lågtemp PVD, 220 °C TiAlN (T25V2)	Formning
☒	1445 *	29	HSS	?	Obelagt	Sleipner	Smitt	Genomhärdning	Nej	Lågtemp PVD, 220 °C TiAlN	Formning

Blåa rutor: Rullister med alla varianter som idag finns i databasen

Förslag på utvidgning av verktygsdatabasen

I projekt Totalansvar kan vi utvidga den existerande databasen i olika omfattning, för att skapa en gemensam erfarenhetsbank:

1. En utvidgad databas kan inkludera industriella verktygslösningar, där även antal steg, klipplängd och komplexitets- och toleransnivå finns inlagda (indata som även ges till Kostnadsmodellen)
2. Ännu en utvidgning kan vara exempelvis: foton på produkten, pris, uppföljning av verktygsfunktionen (vad fungerade bra, vad fungerade mindre bra), underhållsintervall.

Vill du bidra till ökad verktygskompetens?

Hur överförs verktygskunskapen inom ditt företag, och hur följer du upp synpunkter från dina leverantörer och kunder?

- Är du intresserad av att använda och även lägga in verktygsdata i den databas som skapas i [Totalansvar](#)?
- Vår tanke är att koppla modellen för [Total verktygskostnad](#) till en utvidgad databas för erfarenhetsöverföring kring plåtformningsverktyg
- Kostnadsmodellen och databasen med industriella verktygs-exempel kommer att ligga på en lösenordsskyddad hemsida, dit endast ett nätverk av svenskbaserade verktygsintressenter har tillgång

Vad innebär ett deltagande i databasen?

- Du får tillgång till en databas med verktygsuppföljningar, som blir bättre ju fler verktyg du lägger in
- Om du är intresserad, kontakta oss **före den 1 november** så skickar vi ytterligare information
- Du blir då informerad om vilka som ingår i nätverket idag, och tillfrågad om du vill lägga in mellan tio och 100 verktyg per år i databasen